

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **P. s. r. o., so sídlom A., IČO: X.**, zastúpeného V., s. r. o., so sídlom K., IČO: X. proti povinnému **D. D., nar. X., bytom Š., o vymoženie pohľadávky 1 549,85 Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Košice – okolie pod sp. zn. 12Er/4694/2011, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 14CoE/27/2012-39 z 28. mája 2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie oprávneného **o d m i e t a .**

Povinnému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Oprávnený doručil súdnemu exekútorovi JUDr. R. D. so sídlom exekútorského úradu v M., L. Š. X, návrh na vykonanie exekúcie proti povinnému na vymoženie sumy 1 549,85 Eur s príslušenstvom. Povinnosť povinného zaplatiť mu túto sumu preukazoval rozhodcovským rozsudkom STÁLEHO ROZHODCOVSKÉHO SÚDU, zriadeného pri spoločnosti R., a. s., so sídlom v B., sp. zn. IIB0610119 z 31. augusta 2011. Následne súdny exekútor žiadosťou z 1. decembra 2011 požiadal Okresný súd Košice – okolie o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podľa ust. § 44 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“).

Okresný súd Košice – okolie uznesením č. k. 12Er/4694/2011-13 z 2. januára 2012 žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Vychádzal zo zistenia, že v predmetnej exekučnej veci sa vymáha plnenie zo zmluvy o úvere, uzavretej medzi právnym predchodcom oprávneného a povinným, ktorú súd posúdil ako zmluvu

o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení platnom v čase uzavretia predmetnej zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“). Poukázal na to, že zmluva bola uzavretá medzi veriteľom (právnickou osobou, ktorá má v predmete svojej podnikateľskej činnosti poskytovanie úverov) a spotrebiteľom (fyzickou osobou, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako výkon zamestnania, povolania alebo podnikania). Predmetom zmluvy je záväzok veriteľa poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver (v zmysle dočasného poskytnutia peňažných prostriedkov) a záväzok spotrebiteľa poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom, pričom nejde o žiaden z prípadov uvedených v ust. § 1 ods. 2 a 3 zákona o spotrebiteľských úveroch. S poukazom na ustanovenia § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoRK“) okresný súd ďalej uviedol, že jediným exekučným titulom, pri ktorom exekučný súd vstupuje aj do hmotnoprávneho vzťahu účastníkov exekučného konania, je rozhodcovský rozsudok. Ak totiž rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené, alebo odporuje dobrým mravom, exekučný súd aj bez návrhu zastaví exekučné konanie. Pri plneniach priznaných zo spotrebiteľských úverov je pre posúdenie rozhodcovského rozsudku, ako spôsobilého exekučného titulu, podstatná tiež rozhodcovská doložka ako zmluvné dojednanie o tom, že spory z konkrétneho zmluvného vzťahu budú zmluvné strany riešiť v rozhodcovskom konaní. Súd, ktorý rozhoduje o návrhu na vykonanie exekúcie na podklade právoplatného rozhodcovského rozsudku, musí preto ex offo skúmať prípadnú nekalú povahu rozhodcovskej doložky, tvoriacej súčasť zmluvy medzi podnikateľom a spotrebiteľom. Súd z predloženej zmluvy o úvere č. 8672002607 z 23. októbra 2007 a obchodných podmienok spoločnosti P., a. s. (článok 11, bod 11.2) zistil, že zmluvné strany sa dohodli, že v prípade nedosiahnutia dohody o riešení vzájomných sporov, klient prijíma návrh P., a. s. na riešenie sporov vzniknutých zo zmluvy o úvere, vrátane sporov o jej platnosť, výklad a zánik v rozhodcovskom konaní pred STÁLÝM ROZHODCOVSKÝM SÚDOM, zriadeným pri spoločnosti R., a. s., ktorého rozhodnutiu sa sporové strany podriadia s tým, že bude pre nich konečné a záväzné. Miestom rozhodcovského konania je Bratislava. Okresný súd poukázal na to, že podľa takto formulovanej rozhodcovskej doložky sa spotrebiteľ musí podrobiť rozhodcovskému konaniu,

vzdialenostne neprijateľnému (viac ako 500 km) a pred súkromnou osobou, ktorú si oprávnený predformuloval v zmluve (spotrebiteľ na jej výbere nemal žiadnu účasť) a ktorá má z tejto aktivity oprávneného majetkový prospech. Takto koncipovaná rozhodcovská doložka je podľa názoru okresného súdu neprijateľnou zmluvnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve, ktorá je podľa ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka neplatná, pretože spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. O neprijateľnú podmienku ide aj vtedy, ak má síce spotrebiteľ podľa rozhodcovskej doložky možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ak by sa ale rozhodcovské konanie začalo na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu alebo podať návrh na štátny súd. Okresný súd ďalej poukázal na to, že k ustanoveniam vnútroštátneho právneho poriadku, ktoré upravujú režim spotrebiteľských zmlúv, existuje interpretačné pravidlo smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica 93/13/EHS“). V prejednávanej exekučnej veci vzhľadom na transpozíciu smernice 93/13/EHS zákonom č. 150/2004 Z. z. s účinnosťou od 1. apríla 2004, možno za nekalú podmienku považovať také zmluvné dojednanie, ktorého zmyslom alebo účinkom je neposkytnúť spotrebiteľovi práva alebo mu brániť v uplatňovaní práva podať žalobu alebo iný opravný prostriedok a najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory výhradne arbitrážou.

Na základe uvedeného dospel okresný súd k záveru, že zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve alebo vo všeobecných obchodných podmienkach inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, bráni tomu, aby na jej základe vydaný rozhodcovský rozsudok mohol byť exekučným titulom pre vydanie poverenia na vykonanie exekúcie. Zároveň sa takáto rozhodcovská doložka prieči dobrým mravom, preto akékoľvek plnenie, priznané rozhodcom na základe takejto rozhodcovskej doložky, je plnením v rozpore s dobrými mravmi. Okresný súd preto podľa ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v spojení s ust. § 45 ZoRK v celom rozsahu zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Košiciach (ako súd odvolací) rozhodol uznesením č. k. 14CoE/27/2012-39 z 28. mája 2012 tak, že napadnuté uznesenie ako vecne

správne podľa ust. § 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „O. s. p.“) potvrdil. Námiety oprávneného, ktorý v podanom odvolaní namietal rozsah prieskumnej právomoci exekučného súdu vo vzťahu k rozhodcovskému rozsudku a nesprávne posúdenie rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej, a tým aj neplatnej zmluvnej podmienky, posúdil odvolací súd ako nedôvodné. Argumentoval tým, že materiálna vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku nie je bezvýnimčná, pretože z vážnych, v zákone stanovených dôvodov z nej existujú výnimky, medzi ktoré patrí i ustanovenie § 45 ZoRK, ktoré upravuje prieskumnú právomoc exekučného súdu. Toto ustanovenie umožňuje exekučnému súdu zastaviť exekučné konanie ohľadom nároku priznaného rozhodcovským rozsudkom, ak tento vykazuje niektorú z väd uvedených v § 45 ZoRK. Podľa tohto ustanovenia je exekučný súd oprávnený posudzovať rozhodcovský rozsudok tak, ako keby právoplatný nebol, a to z hľadísk uvedených v citovanom zákonom ustanovení, t. j. či rozhodcovský rozsudok nezaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Odvolací súd ďalej poukázal na to, že ani oprávnený nenamietal voči právnemu posúdeniu právneho vzťahu medzi oprávneným a povinným, ako vzťahu spotrebiteľského, ktorý sa riadi zákonom o spotrebiteľských úveroch. Európska únia venuje problematike ochrany spotrebiteľa mimoriadnu pozornosť. Súdny dvor Európskych spoločenstiev vo viacerých svojich rozhodnutiach zdôraznil povinnosť súdu aj v rámci núteného výkonu rozhodnutia chrániť práva spotrebiteľov, ako slabšej zmluvnej strany (napr. aj v rozsudku zo 6. októbra 2009 vo veci *Asturcom Telecomunicaciones SL*). Povinnosť exekučného súdu preskúmať rozhodcovskú doložku vyplýva tiež z ustanovenia § 44 Exekučného poriadku, v zmysle ktorého je súd rozhodujúci o žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie povinný preskúmať túto žiadosť, exekučný titul a návrh na vykonanie exekúcie z hľadiska ich súladu so zákonom. V rámci tohto prieskumu exekučný súd predovšetkým zisťuje, či exekučný titul bol vydaný orgánom na to oprávneným, či je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej, či oprávnený a povinný sú vecne legitimovaní v konaní a či právo nie je prekludované. Pri skúmaní, či exekučný titul bol vydaný orgánom na to oprávneným, má exekučný súd právo posúdiť aj platnosť uzavretej rozhodcovskej doložky, ak exekučným titulom v konaní je rozhodcovský rozsudok vydaný na základe tejto rozhodcovskej doložky, čo vyplýva aj z citovaného rozsudku Súdneho dvora Európskych spoločenstiev vo veci *Asturcom Telecomunicaciones SL*. V posudzovanom prípade sa

rozhodcovská doložka nachádzala v článku 11 bode 11.2. všeobecných obchodných podmienok, ktoré tvorili súčasť zmluvy o úvere z 23. októbra 2007. Odvolací súd sa stotožnil s posúdením uvedenej doložky ako neprijateľnej zmluvnej podmienky, nakoľko praktickým dôsledkom takto formulovanej rozhodcovskej doložky je skutočnosť, že spotrebiteľovi je odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom v prípade, ak dodávateľ podá žalobu na rozhodcovský súd. Pre povinného to znamená povinnosť podrobiť sa rozhodcovskému konaniu pred súkromnou osobou, ktorú si dodávateľ predformuloval v zmluve a na výbere ktorej spotrebiteľ nemal žiadnu účasť. Pritom tak dôležitá klauzula, akou je dojednanie osoby na rozhodovanie sporu, je skrytá v množstve iných klauzúl z dôvodu, aby sa nekomplikoval proces založenia sporového procesu podľa predstáv dodávateľa. Odvolací súd vyjadril názor, že ak rozhodcovská zmluva nebola osobitne so spotrebiteľom vyjednaná, ale vyplýva zo štandardnej zmluvy, a teda zo vzťahu fakticky nerovnovážneho, tak obavy, že slabšia strana si svoj osud v tak závažnej veci, akou je prípadný neskorší rozhodcovský proces, nedokáže náležite naplánovať, sú plne opodstatnené. Napriek formálnemu zneniu rozhodcovskej doložky tak reálne dochádza k narušeniu smernicou 93/13/EHS sledovanej rovnováhy medzi zmluvnými stranami, a to v neprospech spotrebiteľa (dlžníka). Spotrebiteľ sa podpisom zmluvy, ktorej obsahom je aj takáto doložka, vopred vzdáva práva na účinnú procesnú obranu (či už z nevedomosti alebo nemožnosti vplývať na obsah zmluvy), čo je v podmienkach právneho štátu neprijateľný jav. Spôsob, akým bola rozhodcovská doložka koncipovaná, napĺňa tiež podmienku uvedenú v písm. q/ bodu 1 Prílohy smernice 93/13 EHS a v ustanovení § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v tom smere, že rozhodcovské konanie bolo dojednané ako výlučný prostriedok riešenia sporov zo zmluvy.

Podľa názoru odvolacieho súdu neobstojí ani ďalšia námietka oprávneného, a to že v čase podpisu úverovej zmluvy bol pôvodný oprávnený povinný v zmysle ustanovenia § 93b zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách ponúknuť klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy. Odvolací súd poukázal na znenie predmetného ustanovenia, účinné v čase uzavretia zmluvy o úvere, podľa ktorého banky a pobočky zahraničných bánk boli povinné ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy o tom, že ich prípadné vzájomné spory z obchodov (§ 5 písm. i/) budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní stálym rozhodcovským súdom zriadeným podľa osobitného zákona,

a to podľa § 67 ods. 1 zákona č. 510/2002 Z. z. (poznámka č. 88k/ k zákonu č. 483/2001 Z. z.). Jedná sa o súd zriadený bankami alebo pobočkami zahraničných bánk, resp. ich záujmovým združením. Z exekučného titulu a ani z výpisu z Obchodného vestníka č. 49/2003 nevyplýva, že STÁLY ROZHODCOVSKÝ SÚD zriadený pri R., a. s., je stálym rozhodcovským súdom zriadeným v zmysle ustanovenia § 67 zákona č. 510/2002 Z. z. o platobnom styku, nakoľko jedine takýto rozhodcovský súd bol v zmysle zákona č. 483/2001 Z. z. oprávnený prejednávať a rozhodovať spory z bankových obchodov.

Na základe vyššie uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že z dôvodu neplatného uzavretia rozhodcovskej doložky rozhodcovský súd nebol oprávnený vo veci konať a vydať predmetný rozhodcovský rozsudok. Exekučný titul teda nebol vydaný orgánom na to oprávneným a už samotná táto skutočnosť predstavuje vadu exekučného titulu, ktorá bráni vykonaniu exekúcie na jeho základe. Preto ani nebolo potrebné zaoberať sa ďalšími odvolacími námietkami oprávneného. Súd prvého stupňa správne posúdil dojednanú rozhodcovskú doložku ako absolútne neplatný právny úkon a rozhodcovský rozsudok ako nespôsobilý exekučný titul a dôvodne zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie, v ktorom navrhol, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zmenil a súdneho exekútora poveril vykonaním exekúcie, alternatívne, aby uznesenie súdu prvého a druhého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania oprávnený odôvodnil ustanovením § 237 písm. d/, e/, f/ O. s. p., t. j. že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, resp. v tej istej veci sa už prv začalo konanie, nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný a účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Ako dovolací dôvod oprávnený uviedol, že v konaní došlo k vadám uvedeným v ust. § 237, konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (ust. § 241 ods. 2 písm. a/, b/, c/ O. s. p.).

Podľa názoru oprávneného, exekučný súd nie je oprávnený skúmať materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku, rozhodcovské konanie a ani zmluvu, na základe ktorej

bol vydaný. Vo veci je daná prekážka právoplatne rozhodnutej veci. Považoval za neprijateľné, aby súd poprel prípustnosť a vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku, keďže nebol podaný návrh na začatie konania o jeho zrušenie, hoci podľa zákona bol potrebný a boli splnené aj všetky podmienky pre právoplatnosť a vykonateľnosť rozsudku. Ďalej namietal, že postupom súdov mu bola odňatá možnosť konať pred súdom a bolo porušené jeho právo na spravodlivý súdny proces podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“) a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Za takú vadu označil skutočnosť, že mu nebolo umožnené riadne a zákonným spôsobom uplatniť jeho práva z rozhodcovského rozsudku v exekučnom konaní a tiež aj nedostatočné odôvodnenie rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu. Poukázal na to, že exekučný súd v exekučnom konaní nie je oprávnený ex officio skúmať povahu rozhodcovskej doložky vzhľadom na právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku. Súdom oboch stupňov tiež vyčítal, že zmluvu o úvere považovali za zmluvu spotrebiteľskú podľa Občianskeho zákonníka a na uvedený zmluvný vzťah nesprávne aplikovali ustanovenia na ochranu spotrebiteľa obsiahnuté v Občianskom zákonníku.

Povinný sa k dovolaniu oprávneného písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (ust. § 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (ust. § 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpený advokátom (ust. § 241 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (ust. § 243a ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (ust. § 236 ods. 1 O. s. p.).

Podmienky prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu sú upravené v ust. § 237 a § 239 O. s. p.

Prípustnosť dovolania podľa ust. § 239 O. s. p. v preskúmvanej veci neprichádza do úvahy. Nejde totiž o zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu a ani o uznesenie, ktorým by

odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska a ani o potvrdzujúce uznesenie, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania z dôvodu, že ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Rovnako nejde ani o uznesenie odvolacieho súdu potvrdzujúce uznesenie okresného súdu, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia alebo o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Prípustnosť dovolania oprávneného (ďalej aj „dovolateľ“) by tak prichádzala do úvahy iba vtedy, ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd, taxatívne vymenovaných v ust. § 237 O. s. p. Podľa citovaného zákonného ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca, alebo súd bol nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Pre záver o prípustnosti dovolania podľa ust. § 237 O. s. p. nie je relevantný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto zákonom ustanovení, keďže rozhodujúcou skutočnosťou je len zistenie súdu, že k takejto procesnej vade skutočne došlo.

Dovolateľ v podanom dovolaní netvrdil procesné vady konania podľa ust. § 237 písm. a/, b/, c/, g/ O. s. p. a existencia týchto väd v dovolacom konaní nebola ani zistená. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení Občianskeho súdneho poriadku nevyplýva.

Dovolateľ odôvodňoval existenciu vady podľa ust. § 237 písm. d/ O. s. p. tým, že sa v tej istej veci už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie.

Podľa ust. § 103 O. s. p. súd kedykoľvek za konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci.

Podľa ust. § 104 ods. 1, vety prvej O. s. p., ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

Podľa ust. § 159 ods. 3 O. s. p. len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednať znova.

Prekážka právoplatne rozhodnutej veci patrí medzi procesné podmienky konania a jej zistenie vedie v každom štádiu konania k zastaveniu konania. O prekážku právoplatne rozhodnutej veci ide vtedy, ak tá istá vec sa má prejednať v novom konaní. O tú istú vec ide vtedy, ak v novom konaní ide o ten istý nárok (uplatnený z totožného skutkového základu) medzi tými istými účastníkmi, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté. Pre posúdenie, či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej nie je relevantné, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, ak určitý skutok vymedzený v žalobe, resp. návrhu na začatie konania, bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený inak, nesprávne alebo neúplne. Totožnosť účastníkov je daná, ak ide o tie isté osoby v pôvodnom aj novom konaní, pričom nie je relevantné v akom procesnom postavení (navrhovateľ alebo odporca) vystupujú v týchto konaniach. Konanie sa týka tých istých osôb aj v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných účastníkov konania z dôvodu univerzálnej alebo singulárnej sukcesie.

Prekážka právoplatne rozhodnutej veci sa v exekučnom konaní posudzuje primerane k špecifikám tohto konania. Keďže Exekučný poriadok nemá ustanovenie upravujúce prekážku právoplatne rozhodnutej veci, je potrebné aj na exekučné konanie primerane aplikovať ustanovenie § 159 ods. 3 O. s. p., ktoré výslovne upravuje zásadu, v zmysle ktorej platí, že len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova. Primeranosť použitia citovaného ustanovenia sa prejavuje napríklad v tom, že v sporovom konaní v zásade platí, že o veci samej súd rozhoduje rozsudkom (ust. § 152 ods. 1, prvá veta O. s. p.), pričom zákon stanovuje prípady, v ktorých súd o veci samej rozhodne uznesením, zatiaľ čo v exekučnom konaní súd vždy rozhoduje len uznesením.

V exekučnom konaní je jeho predmetom žiadosť oprávneného o tzv. nútený výkon rozhodnutia (exekučného titulu), pokiaľ povinný dobrovoľne nesplnil povinnosť vyplývajúcu z rozhodnutia vydaného v základnom (tzv. nachádzacom) konaní.

Z obsahu spisu vyplýva, že konaniu vo veci exekúcie oprávneného P. s. r. o., so sídlom v B., IČO: X., proti povinnému D. D., nar. X., bytom Š., o vymoženie sumy 1 549,85 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 12Er/4694/2011, na základe rozhodcovského rozsudku sp. zn. IIB0610119 z 31. augusta 2011, vydaného STÁLYM ROZHODCOVSKÝM SÚDOM, zriadeným pri R., a. s., so sídlom v B., nepredchádzalo žiadne iné konanie na súde a vo veci nebolo predtým rozhodnuté. Vzhľadom na uvedené, konanie nie je zaťažené dovolateľom namietanou vadou podľa ust. § 237 písm. d/ O. s. p.

Podľa názoru dovolateľa je ďalej konanie súdov postihnuté vadou podľa ust. § 237 písm. e/ O. s. p. Túto vadu dovolateľ vyvodzuje zo skutočnosti, že sudy skúmali podmienky vydania rozhodcovského rozsudku, hoci povinný nevyvinul žiadnu aktivitu na takýto prieskum.

Ustanovenie § 237 písm. e/ O. s. p. zakladá prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku jednej z neodstrániteľných podmienok konania, a to návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný. Táto vada v konaní však zistená nebola z nasledovného dôvodu.

Z obsahu spisu vyplýva, že exekučný súd vo veci nezačal konať svojvoľne, sám od seba, pretože konanie na exekučnom súde začalo na základe žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, o ktorej bol súd povinný rozhodnúť v lehote do 15 dní od jej doručenia (ust. § 44 Exekučného poriadku). Z hľadiska posúdenia obsahu námietky (ust. § 41 ods. 2 O. s. p.) sa javí, že zo strany dovolateľa nejde o námietku nedostatku návrhu na začatie konania podľa ust. § 237 písm. e/ O. s. p., ale o námietku inú, ktorú dovolateľ uplatnil so zreteľom na otázku zákonnosti a vecnej správnosti postupu a právnych záverov súdov, na ktorých sudy založili svoje rozhodnutie. Na námietku dovolateľa, že exekučný súd v exekučnom konaní nie je oprávnený ex offo skúmať povahu

rozhodcovskej doložky, dovolací súd prihliadal iba v súvislosti so zisťovaním, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k vade podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p. O procesnú vadu konania, uvedenú v tomto zákonnom ustanovení, ide tiež v prípade zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ak pre takéto rozhodnutie neboli splnené zákonom stanovené podmienky, keďže takýmto zamietnutím žiadosti by sa oprávnenému odoprelo právo na výkon vykonateľného rozhodnutia. Dovolací súd preto skúmal, či nejde o tento prípad.

Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že v posudzovanej veci nešlo o prípad zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v procesnej situácii, v ktorej by pre toto zamietnutie neboli splnené zákonné podmienky. Súdny správne skúmali, či vo veci boli splnené podmienky pre zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, a to posudzovaním rozhodcovskej doložky upravenej v spotrebiteľskej zmluve. V exekučnom konaní tak realizovali svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona, a to z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t. j. oprávnenie posúdiť, či exekučný titul nie je v rozpore so zákonom. Rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci, ako exekučný titul, je v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá, alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie, či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku. Takúto interpretáciu ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyžaduje účel právnej úpravy premietajúcej sa v právnych predpisoch na ochranu práv spotrebiteľa a tvoriacich samostatné odvetvie práva, a to spotrebiteľské právo. Týmto účelom je odstránenie značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach založených spotrebiteľskou zmluvou ku škode spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany.

Oprávneniu súdov v exekučnom konaní skúmať právomoc rozhodcovského súdu v súvislosti s existenciou, resp. platnosťou rozhodcovskej zmluvy nebránia ani ustanovenia ZoRK, napr. § 21 ods. 2 alebo § 40 ods. 1 písm. c/ tohto predpisu. Tieto ustanovenia sa týkajú všeobecne účastníkov rozhodcovského konania, ktorými môžu byť aj iné subjekty než

spotrebitelia. Kým nevyužitie postupu podľa týchto ustanovení v prípade iných účastníkov rozhodcovského konania (tzv. nespotebiteľov) znamená stratu možnosti skúmať a spochybňovať rozhodcovskú zmluvu a tým aj právomoc rozhodcovského súdu v konkrétnej veci, tak v spotrebiteľských veciach tomu tak nie je. Princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ (práva patria bdelym) v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. To znamená, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení ZoRK, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom, znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť tohto exekučného titulu. Takýmto postupom exekučný súd napĺňa príkaz vyplývajúci z princípu ochrany práv spotrebiteľa.

Pokiaľ súdy po konštatovaní nedostatku právomoci rozhodcovského súdu, odvíjajúcej sa od neexistencie, resp. neplatnosti rozhodcovskej zmluvy rozhodli o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, neodňali tým dovolateľovi možnosť konať pred súdom.

Dovolateľ v dovolaní ďalej namietal, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p. z dôvodu nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutí okresného a krajského súdu.

Podľa ust. § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhované dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa ust. § 167 ods. 2 O. s. p., ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR zahŕňa aj právo účastníkov konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Tomuto právu účastníkov konania korešponduje povinnosť súdu uviesť v rozhodnutí dostatočné dôvody, na ktorých je založené. Zákonnú úpravu tejto povinnosti súdu upravuje Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 157 ods. 2.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd SR“) sa k povinnosti súdov riadne odôvodniť rozhodnutie vyjadril vo viacerých svojich rozhodnutiach, v ktorých uviedol, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a ochranou proti takému uplatneniu (sp. zn. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04). V rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 358/09 Ústavný súd SR konštatoval, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Rovnako ani judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany dal súd podrobnú odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Ustanovenie § 157 ods. 2 O. s. p. platí aj v odvolacom konaní (ust. § 211 ods. 2 O. s. p.). Ústavný súd SR v rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 78/05 uviedol, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní.

Po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie exekučný súd preskúmava, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom podľa ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. V rámci toho súd je oprávnený skúmať, či návrh na vykonanie exekúcie má všetky náležitosti, či je k nemu pripojený exekučný titul, opatrený doložkou o jeho vykonateľnosti, či exekučný titul je materiálne vykonateľný, či oprávnený a povinný sú osobami uvedenými v exekučnom titule a či sú splnené všeobecné podmienky konania podľa ust. § 103 O. s. p.

Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p., ako aj ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu SR.

Okresný súd (ako súd prvého stupňa) v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, ktoré oprávnenou osobou predložené listiny preskúmal a s akými skutkovými závermi, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávanú vec a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijatý záver o nesplnení podmienok pre vyhovie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zrozumiteľne a v potrebnom rozsahu vysvetlil.

Krajský súd (ako súd odvolací) napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil (ust. § 219 ods. 1 O. s. p.), pretože dospel k rovnakému záveru o materiálnej nevykonateľnosti exekučného titulu a tiež v primeranom rozsahu objasnil, prečo sa nestotožnil s námietkami oprávneného uvedenými v odvolaní. Odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia dalo odpoveď na relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany oprávneného, keď v dostatočnom rozsahu zodpovedalo, prečo nemohlo byť vyhovené žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Okolnosť, že táto odpoveď neúspešného oprávneného neuspokojuje, neznamená, že odôvodnenie nespĺňa náležitosti zákonného rozhodnutia podľa ust. § 157 ods. 2 O. s. p. Za odňatie možnosti konať pred súdom nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv, či požiadaviek dovolateľa.

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť a ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Podľa názoru dovolacieho súdu, skutkové a právne závery odvolacieho súdu nie sú v posudzovanom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a článkom 46 ods. 1 Ústavy SR, pretože odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu ako celok spĺňa požiadavky zákona na odôvodnenie rozhodnutia.

Pokiaľ dovolateľ namietal, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a tiež, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (ust. § 241 ods. 2 písm. b/, c/ O. s. p.) je potrebné uviesť, že ide o dovolacie dôvody, ktoré samej osobe prípustnosť dovolania nezakladajú. Dovolanie je v Občianskom súdnom poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania (ust. § 236 a nasl. O. s. p.), nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému prieskumu a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Keďže prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ust. § 239 O. s. p. a dovolacím súdom neboli zistené ani vady konania podľa ust. § 237 O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, podľa ust. § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s ust. § 243b ods. 5 O. s. p. odmietol dovolanie oprávneného, pretože dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému tento opravný prostriedok nie je prípustný.

V dovolacom konaní právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo úspešnému povinnému (ust. § 243b ods. 5, prvá veta a ust. § 243c O. s. p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p.). Dovolací súd mu však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, keďže v dovolacom konaní mu žiadne trovy nevznikli.

Dovolací senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodol hlasovaním pomerom hlasov 3:0 (ust. § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 9. júla 2013

JUDr. Štefan Šatka, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová